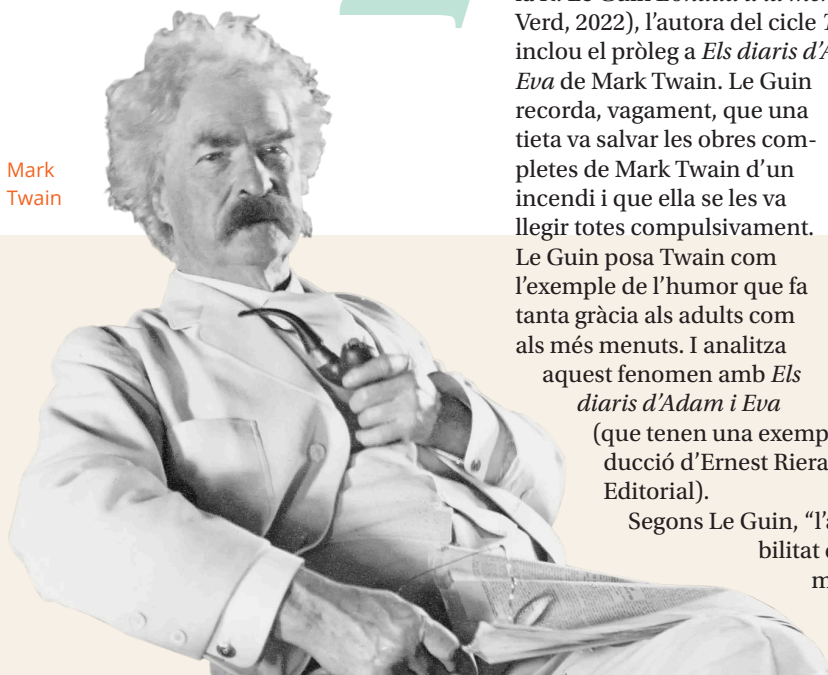




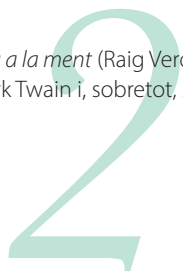
L'humor indestructible de Mark Twain, segons Ursula K. Le Guin

A *L'onada a la ment* (Raig Verd, 2022), l'escriptora californiana recomana llegir Mark Twain i, sobretot, *Els diaris d'Adam i Eva* (Angle, 2006)

Mark Twain



LIBRARY OF CONGRESS



Al divertit, didàctic i revelador recull d'articles i conferències d'Ursula K. Le Guin *L'onada a la ment* (Raig Verd, 2022), l'autora del cicle *Terramar* inclou el pròleg a *Els diaris d'Adam i Eva* de Mark Twain. Le Guin recorda, vagament, que una tieta va salvar les obres completes de Mark Twain d'un incendi i que ella se les va llegir totes compulsivament. Le Guin posa Twain com l'exemple de l'humor que fa tanta gràcia als adults com als més menuts. I analitza aquest fenomen amb *Els diaris d'Adam i Eva*

(que tenen una exemplar traducció d'Ernest Riera a Angle Editorial).

Segons Le Guin, "l'accessibilitat de l'humor de Mark

Twain per a la canalla té molt a veure amb la manera com juga amb la llengua, l'humor absurd, la sornegueria, les tries increïbles de paraules (...) L'humor de Twain és indestructible"

Una mostra d'*Els diaris d'Adam i Eva* traduïts per Ernest Riera: "Li hem posat Caïn. Ella va enxampar-lo quan jo era d'expedició a la costa nord de l'Erie per posar unes quantes trampes; va enxampar-lo al bosc a uns tres quilòmetres del nostre refugi... o potser sis, no n'està segura. Se'ns assembla en alguns aspectes i podria ser parent nostre. Això és el que ella pensa, però jo trobo que és un error de judici. La diferència de mida ens porta a la conclusió que és una mena nova i diferent d'animal... un peix, potser, tot i que quan el vaig ficar a l'aigua per comprovar-ho, es va enfonsar, i ella s'hi va cabussar i va treure'l abans que l'experiment tingués l'oportunitat de decidir la qüestió".

Conclou Le Guin: "Quina sort per a un país tenir Mark Twain al cor". I es fa difícil no fer paral·lelismes entre *Els diaris...* i *Allò que tal vegada s'esdevingué*, de Pere Quart, i en quina sort seria que el seu país el tingués al cor.



Per què no venen de l'àrab totes les traduccions de 'Les mil i una nits'?

L'última versió presentada en castellà és una traducció indirecta de la versió anglesa de Yasmine Seale. En català, la versió de Karwán sí és una traducció directa de l'àrab, de Margarida Castells.

El prestigi dels traductors ha millorat molt i les editorials cuiden molt les versions que publiquen, però en les llengües veïnes encara es fan traduccions indirectes, com l'adaptació de *Las mil y una noches: Edición anotada* que ha presentat l'editorial Akal. En català no cal patir, perquè hi ha la meravellosa traducció de l'àrab al català de Margarida Castells, editada per Karwán amb molt d'ofici. Però, a pesar de l'espai que li dedicava el diari *La Vanguardia*, la versió d'Akal no és directa de l'àrab, sinó una traducció de la versió anglesa de Yasmine Seale. Tampoc és cert, com diu la notícia, que el prologuista i autor (el gran expert Paulo Lemos) hagi descobert ara l'origen dels contes. Castells ja l'explicava a EL TEMPS en el núm. 1980 (30 de maig de 2022).

